

Profesor dr hab. med. Tadeusz Kęcik (1933–2018) – wspomnienie

Joanna Ciszewska, Jan Kasprzak

Katedra i Klinika Okulistyki, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Mijają dwa lata od śmierci naszego nauczyciela okulistyki i wieloletniego przełożonego prof. Tadeusza Kęcika.

Profesor Tadeusz Bolesław Kęcik urodził się 26 kwietnia 1933 r. w Rogowie koło Puław. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Kazimierzu Dolnym w 1952 r. i w tym samym roku rozpoczął studia początkowo na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego, a po zmianach organizacyjnych na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie. Dyplom lekarza uzyskał w 1958 r. i rozpoczął pracę jako lekarz rejonowy w Wydziale Zdrowia Warszawa Praga-Północ, pracując jednocześnie jako wolontariusz na Oddziale Okulistycznym Szpitala Miejskiego nr 4 – obecnie Szpitala Przemienienia Pańskiego. W 1961 r. został zatrudniony na etacie asystenta. W roku 1964 został asystentem w Katedrze i Klinice Okulistyki Akademii Medycznej w Warszawie, gdzie pracował do czasu przejścia na emeryturę w 2003 r., dochodząc do stanowiska kierownika Katedry i Kliniki AM, którą kierował w latach 1976–2003.

W 1964 r. uzyskał I stopień, a w 1968 r. II stopień specjalizacji z okulistyki. W 1969 r. doktoryzował się na podstawie rozprawy pt. „Koagulacja laserowa w okulistyce”. Habilitował się w 1975 r. na podstawie pracy pt. „Wybrane problemy selektywnej koagulacji w okulistyce”. Promotorem doktoratu i opiekunem habilitacji była prof. Zofia Falkowska, ówczesna kierownik Katedry i Kliniki.

W 1976 r. został mianowany na stanowisko docenta. W 1983 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego zmieniony ustawą na tytuł profesora. W 1992 r. został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego.

Do historii polskiej okulistyki prof. Tadeusz Kęcik przeszedł jako pionier zastosowania laserów w okulistyce i była to najważniejsza część jego działalności naukowej. Zagadnieniem tym zainteresował się już w 1962 r., a więc dwa lata po zbudowaniu pierwszego lasera. Współpracując z naukowcami z Wojskowej Akademii Technicznej, Politechniki Warszawskiej, Polskich Zakładów Optycznych oraz Centralnego Laboratorium Optyki, brał udział w powstawaniu koncepcji, konstrukcji i wdrażaniu do praktyki klinicznej aparatów z laserami rubinowym, argonowym, kryptonowym, He-Ne, CO₂,

Rycina 1. Profesor dr hab. med. Tadeusz Kęcik (1933–2018)

barwnikowym, Nd:YAG, półprzewodnikowym, holmowym, erbowym.

Dzięki jego badaniom pacjenci z retinopatią cukrzycową, odwarstwieniem siatkówki, degeneracjami obwodu siatkówki mieli możliwość leczenia laserowego w naszej Klinice już od połowy lat 60. XX w. Mija właśnie 55 lat aktywności naszego zespołu w tej dziedzinie.

Na przełomie lat 60. i 70. prof. Kęcik rozpoczął badania nad klinicznym zastosowaniem lasera neodymowego o zawężonym impulsie. Na początku lat 70. XX w. wykonał pierwsze zabiegi irydotomii i kapsulotomii laserowej.

Wprowadził do praktyki i propagował witreolizę laserową. Był pionierem przetwardówkowej koagulacji ciała rzęskowego, która znalazła praktyczne zastosowanie w Klinice na początku lat 80. XX w.

Profesor Tadeusz Kęcik był wybitnym i wszechstronnym chirurgiem wykonującym zabiegi zarówno w zakresie przedniego, jak i tylnego odcinka gałki ocznej. Był dla nas niedoścignionym operatorem.

Na początku lat 80. ubiegłego wieku opracował własne modele soczewek wewnątrzgałkowych, które zastosował w praktyce klinicznej.

AUTOR DO KORESPONDENCJI

dr n. med. Joanna Ciszewska, Katedra i Klinika Okulistyki, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, Warszawski Uniwersytet Medyczny, ul. Lindleya 4, 02-005 Warszawa, e-mail: joanna.ciszewska@uickwum.pl

Prowadził badania eksperymentalne i kliniczne dotyczące zabiegów zewnątrz- i wewnątrzgałkowych w leczeniu odwarstwienia siatkówki (m.in. badania nad endokoagulacją, materiałami wgłabiającymi). Wprowadził własne modyfikacje operacji przeciwjaskrowych u pacjentów z jaskrą wtórną i proliferacyjną retinopatią cukrzycową.

Profesor był entuzjastą postępu w diagnostyce i terapii. Interesowały go nowe możliwości techniczne i ich zastosowanie kliniczne. Prowadził badania nad holografią, angiografią, ultrasonografią, termografią, reografią, optyczną koherentną tomografią. Był współtwórcą aparatu do termoterapii rogówki.

Żywo interesował się rozwojem nie tylko Kliniki, którą kierował, lecz także całej polskiej okulistyki. Należał do osób, które potrafiły myśleć perspektywicznie. Dzięki jego wysiłkowi w 1985 r. powstał ogólnopolski Bank Zaćmy, który w latach 1985–2000 rozdysponował na terenie Polski ponad 100 tysięcy soczewek wewnątrzgałkowych oraz niezbędny sprzęt do zabiegów implantacji. Zakupy mikroskopów operacyjnych i fakoemulsyfikatorów ultradźwiękowych wprowadziły polską okulistykę w XXI wiek. Liczba ośrodków wszczepiających soczewki wewnątrzgałkowe wzrosła 15-krotnie. O postępie, jaki dokonał się dzięki ogromnemu zaangażowaniu Profesora, może świadczyć fakt, że na początku działalności Bank miał trudności z rozdzieleniem do ośrodków krajowych pierwszej dostawy 150 soczewek wewnątrzgałkowych ze względu na brak warunków technicznych do implantacji. Dzisiaj wydaje się to niewiarygodne. W ramach Banku prowadzona była również działalność edukacyjna. Dzięki Bankowi Zaćmy powstały w Polsce poradnie dla słabowidzących, nowe pracownie laserowe, pracownie elektrofizjologii.

Profesor Tadeusz Kęcik pełnił wiele ważnych funkcji. Przez lata był wiceprzewodniczącym Krajowego Nadzoru ds. Okulistyki, ekspertem w wielu komisjach ministerialnych i międzyresortowych, członkiem Sekcji Komitetu Badań Naukowych, członkiem Komisji Narządów Zmysłów Komitetu Patofizjologii Klinicznej Polskiej Akademii Nauk, Komisji Leków, członkiem Rady Naukowej CZD, PZN, COBRABiD, Instytutu Medycyny Klinicznej. Był ekspertem WHO. Współpracował z Polskim Czerwonym Krzyżem.

Aktywnie działał na rzecz własnej uczelni. W latach 1979–1981 był prodziekanem I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie. Był członkiem Senatu Akademii Medycznej w Warszawie, przewodniczącym Rektorskiej Komisji do spraw Współpracy z Przemysłem i Komisji do spraw Umów i Zleceń.

Profesor Tadeusz Kęcik aktywnie uczestniczył w pracach towarzystw naukowych. Przez ponad 15 lat reprezentował Polskę w Europejskiej Radzie Okulistycznej, w Światowej Agencji Zapobiegania Ślepotcie. Był wiceprzewodniczącym Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, wieloletnim członkiem Zarządu Głównego. Przez wiele lat był przewodniczącym Sekcji Zapobiegania Ślepotcie i Rehabilitacji Słabowidzących PTO, członkiem zarządów innych sekcji PTO. Należał do ESCRS, Amerykańskiej Akademii Okulistyki. Był także członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Rycina 2. Przykłady implantów wewnątrzgałkowych wykonanych według projektu prof. Tadeusza Kęcika

Przyznano mu honorowe członkostwo Societas Ophthalmologica Europea, Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, Bułgarskiego Towarzystwa Okulistycznego, Kubańskiego Towarzystwa Okulistycznego, Canadian Implant and Refractive Keratoplasty Association. Był jednym z fundatorów i wieloletnim prezesem Fundacji Walki ze Ślepotą i Rehabilitacji Słabowidzących.

Za swoją działalność prof. Tadeusz Kęcik był wielokrotnie nagradzany. Po raz pierwszy Nagrodę Ministra Zdrowia otrzymał w 1965 r. Jego aktywność naukowa została wcześniej dostrzeżona i doceniona. W 1966 r., jeszcze przed ukończeniem specjalizacji z okulistyki i uzyskaniem stopnia doktora nauk medycznych, został uhonorowany Nagrodą Państwową za pracę naukową. Później wielokrotnie otrzymywał nagrody, wyróżnienia i dyplomy, w tym: Komitetu Nauki i Techniki, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, Ministra Edukacji Narodowej, Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych, Ministra Techniki. Otrzymał również liczne nagrody Rektora Akademii Medycznej, Złoty Medal za Zasługi dla Wojskowej Akademii Technicznej, nagrody Wojewody i Prezydenta Warszawy.

Otrzymał wiele wysokich odznaczeń państwowych, w tym trzykrotnie Order Odrodzenia Polski. Był kawalerem Krzyża Kawalerskiego, Krzyża Oficerskiego i Krzyża Komandorskiego. Został uhonorowany Medalem Komisji Edukacji Narodowej, odznaką Polskiego Czerwonego Krzyża, odznaką za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia, Medalem 1000-lecia.

Zasługi prof. Tadeusza Kęcika trudno przecenić. Po przejściu na emeryturę nadal był związany z Kliniką. Przychodził dwa, trzy razy w tygodniu. Miał swój gabinet, do którego można było zawsze przyjść, porozmawiać, uzyskać radę.

Pogodny, opanowany, skromny, życzliwy dla pacjentów i współpracowników, merytoryczny, zawsze gotowy nieść pomoc był wzorem dla nas – Jego uczniów, i taki pozostanie w naszych myślach.

Profesor Tadeusz Kęcik zmarł po ciężkiej chorobie 8 lipca 2018 r.